Dades clau d'infància i adolescència a Barcelona

Una lectura en clau de gènere

▶ 2019

Maig 2020

#Observatori017BCN | #DadesClauInfancia

Observatori 0-17 BCN

#DadesClauInfància

Ajuntament de Barcelona

institut infància i adolescència

Informe realitzat per:
Institut Infància i Adolescència de Barcelona – Institut d'Estudis regionals i Metropolitans de Barcelona (IIAB-IERMB)

Per encàrrec de:
Ajuntament de Barcelona
En el marc del programa municipal **Observatori 0-17 BCN**

Equip:
Laia Pineda (direcció i anàlisi)
Eugènia González (redacció i anàlisi)
Mari Corominas (investigació)
Kenneth Pitarch (investigació)
Laia Curcoll (publicació)

L’ Observatori 0-17 BCN

- Un programa municipal de coneixement i monitorització anual d’indicadors.
- Dades i anàlisi sobre les vides i els drets de la infància i l’adolescència a la ciutat i les polítiques que els afecten.
- Posa l’infant al centre (mirada integral als diferents àmbits de la vida).
- Enfocament d’equitat: les desigualtats viscudes en la infància condicionen les trajectòries vitals i la cohesió social a la ciutat.
- Objectiu: disposar d’evidències per orientar les polítiques públiques d’infància.

Dades clau d'infància i adolescència a Barcelona

▶ **Informe anual** a partir de 6 dimensions d'anàlisi i de 150 indicadors:

1. **Context demogràfic, social i econòmic**
2. **Educació**
3. **Salut**
4. **Temps, relacions i ciutadania**
5. **Pobresa, exclusió i desigualtats**
6. **Violències, risc social i protecció**

▶ Cada any es fa un **focus** en algun aspecte de la vida dels infants:
a l'informe 2019, s'ha fet un focus en gènere i desigualtats territorials

Per què cal una lectura de les dades en clau de gènere? (I)

▶ La infància que neix i creix a la ciutat de Barcelona ho fa en el marc d'una **estructura històrica patriarcal que no tracta de forma igualitària els nens i les nenes** i que els atribueix rols de gènere que condicionaran les seves trajectòries vitals i les condicions de vida.

▶ També ho fa en un **sistema primordialment capitalista que no té cura ni de la generació ni de la distribució igualitària dels recursos,** de manera que crea desigualtats importants de tipus econòmic, social i cultural des de la primera infància.

▶ Cal aclarir que **l'infant no és un ésser vulnerable, sinó que es torna vulnerable** quan la societat adulta (la família, l'escola, la comunitat) no és capaç de crear-li un entorn favorable de cura i creixença i en condicions d'igualtat d'oportunitats.

Per què cal una lectura de les dades en clau de gènere? (II)

▶ Els sistemes patriarcal i capitalista fan que **néixer i créixer en un barri o en un altre i ser nen o ser nena siguin factors que condicionen les trajectòries vitals dels nostres infants de forma transversal**, impactant en els diferents àmbits de la vida: educació, salut, temps, relacions, pobresa, violències...

▶ Per això és tasca de les diferents administracions públiques:

1. **Conèixer com són les condicions de partida de nens i nenes i com es tradueixen en infàncies i adolescències desiguals.**

2. **Generar les condicions necessàries per garantir el màxim desenvolupament de qualsevol infant sense cap tipus de discriminació per raó d'origen social o de gènere.**

6 dimensions

CONTEXT DEMOGRÀFIC, SOCIAL I ECONÒMIC

EDUCACIÓ

SALUT

TEMPS, RELACIONS I CIUTADANIA

POBRESA I DESIGUALTATS

VIOLÈNCIES, RISC I PROTECCIÓ

GÈNERE

Eix transversal d'anàlisi

institut infància i adolescència

GÈNERE i CONTEXT

Quantes nenes, nens, noies i nois hi ha a Barcelona i de quines edats?

▶ A Barcelona hi ha una **distribució molt similar de nens i nenes**: 126.485 són nenes/noies entre 0 i 17 anys (51,4%) i 119.781 són nens/nois (48,6%).

▶ **Segons l'edat els grups d'edat també són molt similars**:

- **32,8% de petits infants** entre 0 i 5 anys (16,0% nenes i 16,8% nens)
- **33,9% d'infants** entre 6 i 11 anys (16,4% nenes i 17,5% nens)
- **33,4% d'adolescents** entre 12 i 17 anys (16,3% noies i 17,1% nois)

Petits infants, infants i adolescents, per sexe. Barcelona, 2019.

Font: Elaboració IIAB a partir del Padró Municipal d'Habitants. OMD (Oficina Municipal de Dades). Ajuntament de Barcelona (lectura a 1 de gener 2019).

institut infància i adolescència

GÈNERE i CONTEXT

Hi ha diferències rellevants entre nens i nenes segons l'origen geogràfic o la discapacitat?

- **Per origen geogràfic no hi ha diferències significatives**: entre els infants i adolescents d'origen estranger hi ha una proporció molt similar de nens/nois de nacionalitat estrangera (16,8%) que de nenes/noies (17,3%).

- En canvi, **entre els infants que tenen una discapacitat legalment reconeguda hi ha pràcticament el doble de nens-nois** (65,9%) que de nenes-noies (34,1%). Aquesta diferència s'explica perquè la discapacitat intel·lectual genètica en homes és molt més freqüent.

Infants i adolescents, per sexe i nacionalitat. Barcelona, 2019.

Font: Elaboració IIAB a partir de l'Idescat, a partir del Padró continu de l'INE, 2019.

Infants i adolescents amb discapacitat legalment reconeguda, per sexe. Barcelona, 2017

Font: Elaboració IIAB a partir del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies. Generalitat de Catalunya, 2017.

GÈNERE i EDUCACIÓ

Com viuen les nenes i nens el seu pas per l'escola primària?

- Quan analitzem el pas per l'escola segons sexe, observem diferències significatives en la satisfacció de nens i nenes amb la vida escolar i amb els aprenentatges: els nens es mostren força menys satisfets amb la seva vida escolar (amb 8,4 pp de diferència) i amb els aprenentatges (amb 5,2 pp) que les nenes.

- En canvi, tot i que amb diferències més petites, els nens es mostren més satisfets amb les relacions socials que les nenes (satisfacció amb amics/gues i companyes/es de classe).

Infants no prou satisfets amb diferents aspectes de la vida escolar, per sexe. Barcelona, 2017

Font: Elaboració IIAB a partir de l'Enquesta de Benestar Subjectiu de la Infància a Barcelona (EBSIB) 2017. Ajuntament de Barcelona i Institut Infància i Adolescència de Barcelona (IIAB).

institut infància i adolescència

GÈNERE i EDUCACIÓ

Nois i noies, obtenen els mateixos resultats educatius al final de l'ESO?

▶ Existeixen **diferències rellevants pel que fa a l'assoliment de les competències bàsiques**: les nenes i noies obtenen millors resultats en llengües (català, castellà i anglès) i els nois millors resultats en matemàtiques.

▶ A més, al final de l'etapa d'escolarització obligatòria, **les noies es graduen més que els nois** (92,7% i 88,6% respectivament) de manera més o menys similar a tota la ciutat excepte en el cas de Ciutat Vella, on la diferència és major: el 83,8% de noies es graduen a l'ESO vs el 73,0% de nois (10 pp més).

Taxa de graduació a 4t d'ESO respecte dels alumnes matriculats, per sexe. Barcelona i districtes, curs 2017-2018

Font: Elaboració IIAB a partir de les dades del Departament d'Educació. Servei d'Indicadors i Estadística. Estadística de l'Ensenyament. Curs 2017-2018. Nota: Districtes ordenats de forma ascendent segons la taxa de graduació a 4t d'ESO, la qual s'indica entre parèntesis a l'etiqueta de la fila al costat del nom del districte.

GÈNERE i EDUCACIÓ

I en l'etapa postobligatòria, les noies i els nois trien igual? (I)

- Una de les principals diferències entre nois i noies la trobem en la tria d'estudis post-obligatoris:

- El **54% de les noies opten pel batxillerat** (per un 46% dels nois)**, mentre que el 61,2% del nois cursen formacions professionals** (per només un 38,8% de noies). Els **programes de formació i inserció (PFI) encara estan més masculinitzats** amb un 72,2% de nois vs. un 27,8% de noies.

Matrícula segons itinerari a l'educació postobligatòria, per sexe. Barcelona, curs 2017-2018.

Font: Elaboració IIAB a partir de l'informe d'Oportunitats educatives de la infància i l'adolescència a Barcelona 2018-2019 (dades primàries del Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya).

institut infància i adolescència

GÈNERE i EDUCACIÓ

I en l'etapa postobligatòria, les noies i els nois trien igual? (II)

- **Les diferències entre nois i nois s'extremen en la tria d'estudis de formació professional**, amb una alta feminització de les professions vinculades a la imatge professional, tèxtil confecció i pell, serveis socioculturals i a la comunitat i en la sanitat. Mentre que les opcions d'electricitat, instal·lacions i manteniment, transport, informàtica i fabricació mecànica, no hi ha presència de noies.

Índex de feminització de les famílies professionals de cicles formatius de grau mitjà (CFGM). Barcelona, curs 2017-2018

Font: Elaboració IIAB a partir de l'informe d'Oportunitats educatives de la infància i l'adolescència a Barcelona 2018-2019 (dades primàries del Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya).

GÈNERE i SALUT

Satisfacció amb l'estat de salut i el cos (I)

▶ Tant nens com nenes es mostren molt satisfets amb la seva salut (85,2%) i no s'observen diferències fins a l'adolescència, etapa en què les diferències es disparen i **les noies es mostren molt menys satisfetes que els nois** (44,6% vs 27,8%: 16,8 pp de diferència).

▶ Pel que fa a la **percepció del cos**, mentre que en la infància el nivell d'insatisfacció és mes petit i quasi igual entre nens i nenes, en l'adolescència la insatisfacció es duplica i és més freqüent entre les noies que entre els nois (8,1 pp de diferència).

Infants i adolescents no prou satisfets/es amb el seu cos, per sexe. Barcelona, 2018.

Font: Elaboració IIAB a partir de l'Enquesta d'hàbits esportius de la població en edat escolar de Barcelona (EHEEB) 2018. Ajuntament de Barcelona i Institut Barcelona Esports (IBE).

GÈNERE i SALUT

Satisfacció amb l'estat de salut i el cos (II)

▶ En l'anàlisi més detallat de la població infantil entre 10 i 12 anys que ens permet l'Enquesta de benestar subjectiu, és possible veure com les distàncies entre nenes i nens creixen a mesura que es fan grans, **sobretot entre les que es mostren poc o gens satisfetes amb el seu cos** (quasi 4pp més els nois).

"Jo crec que és igual, però pel tema de la societat, les nenes estan més pressionades pel seu aspecte que els nens a ser com més flaques, a tindre roba més bonica, cabell més bonic" (Nil, 11 anys, Sant Pere, Santa Caterina i la Ribera)

Infants no prou satisfets/es i gens/poc satisfets/es amb el seu cos, per sexe. Barcelona, 2017.

Font: Elaboració IIAB a partir de l'Enquesta de Benestar Subjectiu de la Infància a Barcelona (EBSIB) 2017. Ajuntament de Barcelona i Institut Infància i Adolescència de Barcelona (IIAB). Cita extreta dels tallers participatius amb infants en el marc del programa municipal Parlen els nens i nenes (2018).

GÈNERE i SALUT

Estil de vida i excés de pes entre els nens i nenes

- **manca d'hores de son:** el 43% entre 0 i 11 anys no dormen les 10 hores recomanades
- **mals hàbits alimentaris:** tan sols el 7,1% mengen les 5 racions de fruita recomanades
- **activitat física insuficient:** 1 de cada 4 en fa menys d'un cop per setmana

Són 3 factors clau que expliquen que hi hagi un **important nombre de nens i nenes amb sobrepès o obesitat** i que avui dia ja es consideri un dels principals problemes de salut en la infància.

- Segons les dades disponibles **els nens tenen sobrepès o obesitat en major mesura que les nenes** (38,2% vs 35,5%), una diferència que s'accentua en l'adolescència (28,3% vs 22,7%), tot i que el volum total d'adolescents amb sobrepès o obesitat baixa.

Infants i adolescents amb excés de pes (sobrepès i obesitat), per sexe. Barcelona, 2011, 2016 i 2018.

Font: Elaboració IIAB a partir de l'Enquesta de Factors de Risc d'Estudiants de Secundària (FRESC) 2016, del Projecte de Prevenció de l'Obesitat Infantil a Barcelona (POIBA-2011) i del Programa de Prevenció de l'Obesitat Infantil de Barcelona (POIBIN- 2018). Agència de Salut Pública de Barcelona (ASPB).

GÈNERE i SALUT

Nens i nenes tenen el mateix risc de partir problemes de salut mental?

▶ Si bé el risc de patir problemes de salut mental durant la infància i l'adolescència és transversal, **entre els infants hi ha més nens que nenes en risc** (7,0 % vs. 4,5 %) i **a l'adolescència s'inverteix la relació i hi ha més noies que nois** (4,1% vs. 2,9 %).

Infants i adolescents amb risc de patir problemes de salut mental, total i per sexe. Barcelona, 2016.

Font: Elaboració IIAB a partir de l'Enquesta de Salut de Barcelona (ESB) 2016. Agència de Salut Pública de Barcelona (ASPB).

▶ En els darrers anys, el nombre d'infants i adolescents entre els 6 i 17 anys atesos en CSMIJ ha augmentat molt:

de 7.211 casos de l'any 2012 (4,7% dels infants i adolescents) a 11.057 casos de l'any 2018 (6,8%). **4 de cada 10 són nenes-noies (36,2%) i 6 són nens-nois (63,8%)**. El diferencial s'explica perquè els problemes de salut mental atesos en la infància –majoritàriament trastorns conductuals, per dèficit d'atenció i hiperactivitat, i trastorns de l'espectre autista- són més prevalents en nens que en nenes.

institut infància i adolescència

GÈNERE i SALUT

Diferències entre nois i noies en les addicions a substàncies i pantalles

▶ En relació amb les substàncies addictives **hi ha més noies que nois que hagin provat l'alcohol i el tabac** (70,9 % i 39,4 % vs 66,3 % i 35,6 % respectivament), però en canvi **hi ha més nois que noies que hagin provat el cànnabis** (30,9 % vs 28,5 %).

▶ Per altra banda, **l'ús problemàtic del mòbil i les pantalles és major entre les noies** que entre els nois (52,5 % vs 43,3 %).

Adolescents que han provat l'alcohol, el tabac i el cànnabis almenys una vegada, per sexe. Barcelona, 2016.

Font: Elaboració IIAB a partir de l'Enquesta de Factors de Risc d'Estudiants de Secundària (FRESC) 2016. Agència de Salut Pública de Barcelona (ASPB).

institut infància i adolescència

GÈNERE i SALUT

Salut sexual i reproductiva: les noies s'emporten la pitjor part

▶ **No s'observen diferències significatives entre nois i noies en les conductes sexuals:**
2 de cada 10 (23,0 %) han tingut relacions sexuals amb penetració (entre 13-17 anys) i, entre aquests, 1 de cada 10 ho ha fet sense utilitzar cap mètode anticonceptiu o fent-ne servir un de no efectiu per evitar les infeccions de transmissió sexual i/o embarassos no desitjats.

▶ L'any 2018, es van comptabilitzar **529 embarassos adolescents**: 386 noies van interrompre voluntàriament el seu embaràs (73%) i 143 van esdevenir mares a l'adolescència (27%)

Tot i això: en els darrers 12 anys la fecunditat adolescent s'ha reduït més d'un terç (dels 824 embarassos el 2006 a 529 el 2018).

▶ **Diferències per context socioeconòmic**:
Les noies interrompen més l'embaràs als barris on les rendes acostumen a ser altes i esdevenen mares en major mesura quan viuen a contextos de renda baixa.

Nombre d'interrupcions voluntàries de l'embaràs i naixements entres noies adolescents. Barcelona, 2006-2018

Font: Elaboració IIAB a partir dels registres de l'Agència de Salut Pública de Barcelona (ASPB) 2018.

GÈNERE i TEMPS LLIURE

Satisfacció dels nens i nenes amb el temps lliure i diferències en els esports que practiquen (I)

- Tant nens com nenes expressen que **no estan prou satisfets amb la quantitat de temps lliure** que tenen (52,7% no n'estan prou satisfets) i tampoc amb l'ús que en fan (40,0% poc satisfets). A més, ambdós coincideixen en què passen massa estona a l'escola.

- En relació a l'activitat física i a l'esport, hi ha **més nenes que nens que no fan exercici** o que en fan de forma insuficient (14,7 % vs. 6,8 %) i, **segons els esports que practiquen, s'observen patrons de gènere molt diferenciats**, amb uns esports clarament masculinitzats, en un extrem el futbol (91% de nens-nois), i alguns de molt feminitzats (dansa i patinatge 93% de nenes-noies).

Nois i noies que fan activitats esportives extraescolars, per sexe. Barcelona, 2018.

Font: Elaboració IIAB a partir de l'Enquesta d'hàbits esportius de la població en edat escolar de Barcelona (EHEEB) 2018. Ajuntament de Barcelona i Institut Barcelona Esports (IBE).

GÈNERE i TEMPS LLIURE

Satisfacció dels nens i nenes amb el temps lliure i diferències en els esports que practiquen (II)

▶ Els esports són un dels àmbits als que els infants recorren més per donar exemples dels estereotips de gènere i les desigualtats entre nois i noies[1]:

"A l'hora del pati estan tots els nens jugant i totes les nenes *sentades*"
(Oriol, 11 anys, Sants)

"Per exemple, el futbol molta gent es pensa que és per homes i no és així"
(Dídac, 11 anys, La Guineueta)

"Per exemple, la seva filla vol jugar a l'escola que hi ha una extraescolar de futbol o de bàsquet i els pares no li deixen perquè diuen que és més per nois"
(Dúnia, 11 anys, El Raval)

[1]*Aportacions dels nens i nenes als tallers participatius en el marc del programa municipal: Parlen els nens i nenes.*

institut infància i adolescència

GÈNERE i RELACIONS

Nens i nenes perceben diferent el suport de l'entorn en cas de tenir un problema?

- Pel que fa a la percepció que tenen nens i nenes del suport que rebrien del seu entorn en cas de tenir un problema, **els nens són més pessimistes que les nenes en relació a la família, els amics i els companys de classe.**

- En relació al suport que rebrien dels mestres i la gent del barri les **percepcions d'ambdós sexes són coincidents** (36% creu que no rebrien suport dels mestres i el 68% de la gent del barri).

Infants que pensen que no rebrien prou suport en cas de tenir un problema, per sexe. Barcelona, 2017.

Font: Elaboració IIAB a partir de l'Enquesta de Benestar Subjectiu de la Infància a Barcelona (EBSIB) 2017. Ajuntament de Barcelona i Institut Infància i Adolescència de Barcelona (IIAB).

institut infància i adolescència

GÈNERE i RELACIONS

La discriminació per raó de gènere, molt més important entre les noies

- Entre les discriminacions més habituals a l'adolescència, cal assenyalar com la **discriminació per raó de gènere afecta principalment a les noies:** 1 de cada 10 noies adolescents (el 13,5%) diuen haver estat discriminades pel fet de ser noies. Segons aquest percentatge unes 4.148 noies entre 13 i 17 anys haurien estat discriminades per raó de gènere a la ciutat.

Font: Elaboració IIAB a partir de l'Enquesta de Factors de Risc d'Estudiants de Secundària (FRESC) 2016. Agència de Salut Pública de Barcelona (ASPB).

institut infància i adolescència

GÈNERE i VIOLÈNCIES

Percepció de seguretat dels nens i nenes en els seus entorns

▶ Sentir-se segur en els espais on un infant creix és un element clau per al seu desenvolupament. Per raó de sexe, els nens i les nenes se senten igualment segurs a casa que a l'escola, però en canvi les **nenes se senten menys segures quan es mouen pel barri** on viuen que no pas els nens (53,6% vs 45,5%).

Infants que no se sent prou segur segons entorn, per sexe. Barcelona, 2017.

Font: Elaboració IIAB a partir de l'Enquesta de Benestar Subjectiu de la Infància a Barcelona (EBSIB) 2017. Ajuntament de Barcelona i Institut Infància i Adolescència de Barcelona (IIAB).

institut infància i adolescència

GÈNERE i VIOLÈNCIES

Violència domèstica i masclista contra les nenes i noies

- En el cas de la **violència en llars amb infants**, l'any 2018 es van comptabilitzar 287 denúncies (12 de cada 10.000 infants se'n veurien afectats), un 50% més des del 2011. En el context de la llar **el biaix de gènere no s'aprecia perquè la pateixen tant els nens com les nenes** que conviuen amb l'agressor.

- A l'adolescència, en canvi, la violència masclista pren forma en les relacions de parella i **9 de cada 10 víctimes de violència masclista** ateses pel programa SARA-Jove, **són noies.**

- Un **15,9% de dones barcelonines** (unes 118.132), **haurien patit violència masclista entre els 0 i 15 anys** -excloent comentaris, gestos sexuals o exhibicionisme- (EVMC,2016)

Infants i adolescents atesos de forma directa i indirecta a partir de la mare dins del programa SARA, per sexe. Barcelona, 2015-2018.

Adolescents atesos pel programa SARA-Jove, per sexe. Barcelona, 2015-2018.

Font (dels 2 gràfics): Elaboració IIAB a partir dels Registres del Departament d'Atenció i Acollida per violència masclista. Ajuntament de Barcelona, 2015-2018.

GÈNERE i VIOLÈNCIES

La violència entre iguals: *bullying*, *ciberbullying* i relació amb el gènere

- **Tant nens com nenes perceben que a la seva escola hi ha baralles cada dia o gairebé cada dia** (34,9% de les nenes ho afirmen, lleugerament per sota del que ho afirmen els nens, el 39,2%).

- Gairebé la meitat dels infants (el 43%) diuen que els han deixat de banda almenys 1 vegada en l'últim mes (sense diferències significatives per sexe).

- En aquest context de relacions conflictives en l'àmbit escolar, sabem que el ***bullying***, o assetjament entre iguals a l'escola, **afecta per igual els nois i les noies adolescents**.

Adolescents que afirmen haver estat víctimes de *bullying* o *cyberbullying*, per sexe. Barcelona, 2016.

Font: Elaboració IIAB a partir de l'Enquesta de Factors de Risc d'Estudiants de Secundària (FRESC) 2016. Agència de Salut Pública de Barcelona (ASPB).

- En canvi el ***cyberbulling*** (assetjament entre iguals a través d'internet), molt més freqüent i difícil d'identificar, **afecta el doble de noies que de nois** (13,8% vs 7,1%).

institut infància i adolescència

GÈNERE i RISC SOCIAL

Gènere, risc social i desemparament: el cas dels infants i adolescents que migren sols

- Tots els infants necessiten ambients protectors i saludables per al seu creixement, però aquestes circumstàncies no sempre es donen. Són les **situacions de risc social** (quan s'estima que cal una actuació de l'administració, però no la separació del nucli familiar) i/o **desemparament** (quan s'estima que cal separació del nucli familiar). En acolliment familiar hi ha el 46% dels infants i adolescents i en centre residencial el 54%.

- S'observen diferències per sexe rellevants en relació al tipus de mesura protectora: **en acolliment familiar hi ha més nenes-noies (55%) que nens-nois (45%)**.

- **En centres residencials, el 74% són nens-nois** (només un 26% de nenes-noies), diferencial que s'explica pel **cas particular dels menors que migren sols, ja que són nois en el 98,3%** dels casos i la mesura protectora directa que reben és en centre residencial.

Infants i adolescents amb mesura protectora d'acolliment familiar i centre residencial, per sexe. Barcelona, 2018.

Font: Elaboració IIAB a partir de les dades cedides per la Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència de la Generalitat de Catalunya, 2018.

6 dimensions

- CONTEXT DEMOGRÀFIC, SOCIAL I ECONÒMIC
- EDUCACIÓ
- SALUT
- TEMPS, RELACIONS I CIUTADANIA
- POBRESA I DESIGUALTATS
- VIOLÈNCIES, RISC I PROTECCIÓ

MIRADA EN CLAU DE GÈNERE

- Analitzant les dades, podem concloure que existeixen diferències per sexe en pràcticament tots els àmbits de la vida dels infants. I moltes d'elles són atribuïbles a desigualtats de gènere.

- Els nens i les nenes ho tenen clar des de ben petits, i així ho reflecteixen en les reflexions que ens han fet arribar sobre el masclisme i els estereotips de gènere en els quals són educats

institut infància i adolescència

Nenes i nens són conscients del masclisme i els estereotips de gènere (I)

▶ Els infants identifiquen vivències diferents i sovint les atribueixen al fet que vivim en una societat masclista[2]:

"La societat encara és una mica masclista. Encara que se suposa que les nenes tenen els mateixos drets no és tant veritat" (Xavier, 11 anys, La Guineueta)

No m'han sorprès molt [les diferencies entre nens i nenes]. Les nenes estan més desafavorides normalment" (Víctor, 11 anys, El Putxet i el Farró)

"La diferència [de satisfacció global amb la vida] podria ser pel masclisme. Per exemple, els nens no la deixen jugar perquè és una nena" (Lara, 11 anys, Porta)

"Les nenes també tenen dret a estar igual de bé que els nens" (Marian, 11 anys, El Raval)

"Potser hi ha masclisme, els nens es senten més poderosos i creuen que poden fer coses que les nenes no" (Laura, 11 anys, Sant Gervasi-La Bonanova)

[2]*Aportacions dels nens i nenes als tallers participatius en el marc del programa municipal: [Parlen els nens i nenes: el benestar subjectiu de la infància a Barcelona.]*

institut infància i adolescència

Nenes i nens són conscients del masclisme i els estereotips de gènere (II)

▶ Els nens i les nenes saben que, ja des de ben petits, els inculquem un conjunt d'estereotips sobre el que li ha d'agradar a una nena o a un nen[3]:

"Ens han dit sempre: els nens blau, les nenes roses, els nens futbol i les nenes nines...
sempre ha sigut així" (Sergi, 11 anys, El Carmel)

"Quan era petit perquè fos el meu color preferit el lila em discriminaven perquè deien que era de nena"
(Iván, 11 anys, Hostafrancs)

▶ Tot i amb això es miren el futur amb optimisme i tenen clar que nens i nenes són iguals en drets:

"Estem acostumats a tenir una visió del que feien les noies i els nois i ara està canviant. Hi ha nens que fan coses que abans només feien les nenes i hi ha nenes que fan futbol"
(Alexia, 11 anys, El Congrés i els Indians)

"Les nenes també tenen dret a estar igual de bé que els nens"
(Marian, 11 anys, El Raval)

[3]*Aportacions dels nens i nenes als tallers participatius en el marc del programa municipal: Parlen els nens i nenes.*

Plans, estratègies i mesures per minimitzar les desigualtats de gènere: el **Pla per la justícia de gènere 2016-2020**

Plans, estratègies i mesures per minimitzar les desigualtats de gènere

▶ Les **desigualtats per raó de gènere** són encara tan importants en la nostra societat que encaren l'objectiu 5 dels 17 Objectius de Desenvolupament Sostenible de l'Agenda 2030 de les Nacions Unides.

▶ En termes generals, **la lluita contra les desigualtats de gènere es contempla de forma transversal a tots els plans i mesures** que es focalitzen en millorar les vides dels infants i adolescents, així com de les de la població en general (en especial de les dones).

▶ A Barcelona, el **Pla per la Justícia de Gènere 2016-2020** és una **mesura de política pública que, de manera específica, es fixa objectius de reducció de les desigualtats de gènere.** Com es constata en aquesta presentació, ja es donen entre nenes i nens i s'amplien a l'adolescència.

institut infància i adolescència

Plans, estratègies i mesures per minimitzar les desigualtats de gènere

- Amb el **Pla per la Justícia de Gènere 2016-2020** es busca el respecte i reconeixement de la igualtat entre dones i homes, així com la seva llibertat. Els punts més rellevants en clau d'infància i adolescència són:

- La millora de la **salut autopercebuda de les dones** (un aspecte en què ja apareixen desigualtats en l'adolescència) i promoure la **salut sexual i reproductiva**.
- Una major **participació de nens en els esports tradicionalment feminitzats** i afavorir que els nois i noies considerin que **tots els esports són neutres**.
- Avançar cap a la **implantació d'un model coeducatiu** a les escoles com una de les principals mesures per avançar en la prevenció de les violències masclistes.
- **Lluitar contra l'assetjament escolar i les relacions abusives** en l'àmbit familiar, educatiu i comunitari, entre d'altres.
- Millorar la **percepció de seguretat i empoderament de les dones a l'espai públic**, un aspecte en què ja des de la infància les nenes estan en clar desavantatge respecte els nens.
- Avaluar i **millorar el sistema de detecció, atenció i recuperació de les dones, infants i adolescents víctimes de violència masclista**.

institut infància i adolescència

institutinfancia.cat
@InstInfancia

Observatori 0-17 BCN
#DadesClauInfància

Ajuntament de Barcelona